

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravljanje: Wolfova ulica št. 1/1.
Telefon 213.

Predno ni prepozno.

Biblični govor o večnem miru, ki ga prorokovali državniki ob Ženevskem jezeru so razveneli, skrite notranjopolitične kampanje v posameznih deželah se bližajo svoji odločitvi v parlamentih, ki se pričenjajo otvarjati na iesen eden za drugim. Posebno letos je pričakovati zanimivih dogodkov, saj gre za velike stvari, tako važne interese, da morajo vzbuditi v vsakem socialnem sloju največje energije kakor za samoobrambo tako za osvojitev pravničnih pozicij.

Dawesovi načrti se pričenjajo izvati in ta činjenica lega kot grozna mora na vse države, katerih gospodarstvu groze iz tega izvirajoče sicer že neznan, vendar pa s precejšnjim bojaznjivo pričakovane posledice. V dobi, ko razsajojo socialne bolezni in se gospodarsko življenje prebija skoz stotero neprilik, ki jih povzročajo kreditne krize, izvozni zastoi, pomanjkanje gotovine, silna obrestna obremenjenost, draga režija, visoko obdajenje, prometne miseri ter valutarna nestabilnost, je naenkrat nastopil čas trgovsko-političnih meddržavnih pogajanj. Prihodnji teden se prične pregovori med Francijo in Nemčijo, oni med Anglijo in Nemčijo stopajo v realnejši stadij, Čehoslovaška in Avstrija nadaljujeta v započetem sistemu trgovinskih pogodb, da ne omenimo drugih držav. Kulminačno točko povoine krize in depresije imamo sicer že za marni, toda nikjer še razmere niso tako pregledne, tako stalne, da bi bili trgovinski pregovori tisti enostavni rafumi, kakor še 1914. Danes pomeni vsak trgovsko - gospodarski dogovor še vedno korak v temo, igro z nepreračunljivimi činitelji, samo več ali manj opravičene domneve, impresije, pričakovanja. Zato je verjetno, da bodo okoli nameravanih konvencij ter tarifov divale to iesen in prihodnjo zimo besne parlamentarne borbe in da se znajde marsikatera stranka pred državniško skušnjo, od uspeha katere bo odvisen teden vladni ali opozitni položaj, ako ne že časten obstoj.

Naša država se v tem oziru ne nahaja v baš rožnatem položaju. Poslednji čas je že, da uredimo gospodarske odnose z drugimi državami na novi podlagi, ako nočemo pobirati samo drobtine, ki preostanejo po onih, ki si prej izpogodijo vsakemu najbolj ugajajoče razine in najposlednejši čas, da pripremimo vsaj avtonomno carinsko tarifo. Ako je l. 1919 započeta reforma bila še preuranjena in so l. 1922 gospodarski dogodki prekrizali vse lepe namere, bi letos ne bilo več nobenega izgovora za nadaljnjo odlaganje.

Razven par v prvi vrsti zainteresiranih podjetij seveda ne more zahtevati nikdo, da se ona takoj uveljavlji. Kajti vesti, ki prodriajo polagoma na dan o načinu, kako se je popravila stará tarifa, vsiljujejo domnevo, da bi nam bila prej v škodo nego v korist. Sigurno je, da je skoz in skoz strogo zaščitnega, za mnoge predmete naravnost prohibitičnega značaja. Iz posameznih postavk, kakov so bile navedene v časopisu, včasih ni težko uganiti, katera individualna in to zelo maloštevilna, če ne singularna podjetja so s skritimi vplivi izposlovali sebi neprimerne ugodnosti na račun gospodarsko Šibkih slojev. Že od vsega početka je bilo jasno, da skrivenostno šušljanje, ki je spremajalo novo redakcijo, ne obeta nič dobrega in da delo, naročeno v interesu samo enega gospodarja, sloja ter provedeno pod njegovo efektivno patronanco ne more ugašati zahtevam distributivne pravčnosti. Samo ob sebi je umerne, da je treba notranji trg v izdatnejši meri rezervirati domači industriji, nego je bil sedaj, gotovo pa ni v splošnem interesu, ako si hočejo nekatere podjetja z izvenparlamentarnimi intervencijami pri redaktorjih nove tarife in pri vladnih centralah dobiti proizvajalni ter prodajni monopol.

Radi priznavamo, da tarejo našo mlado industrijijo vse one znane otroške bolezni in naši kapitalistično slabi državi še prav posebej, toda vse preveč imamo vtič, da gre mnogo teh dnevnih

Razčiščenje situacije.

Ukaz o imenovanju ministrov HRSS bo podpisani še noči.

Beograd 30. septembra. Včerajšnji razgovor med kraljem in Davidovičem je definitivno razčistil politično situacijo. Računa se, da bo kralj podpisal ukaze o imenovanju novih ministrov že noči ali jutri dopoldne. Kralje hotel izvedeti, kakšno je razpoloženje v Beogradu in je vsled tega pozval ministra za zunanje zadeve Nastasa Petrovića k sebi. Vendar se lahko konstatira, da je razpoloženje v Beogradu zelo dobro. Prijatelji današ, rezuma pripravljajo zastopnikom Hrvatov pri nastopu njihovih dolžnosti v vladi ovacije. Pri radikalih in samostojnih demokratih je nastala konsternacija, kažejo se pri mnogih radikalih znaki.

Seja ministrskega sveta.

Ukrepi naše vlade zaradi pritožbe albanske vlade.

Beograd, 30. septembra. Sinoč od 6. do 8. se je vršila plenarna seja vlade. Na seji je bil izvoljen komitet ministrov za revizijo uredbe o razvrščevanju uradnikov. V ta odbor so vstopili ministri: Hrasnica, Marinović, Kulovec in Šumenović. Vlada je sprejela načrt zakona o pobijanju korupcije z vseh spremembami. Zakon bo veljal že od 1. septembra leta 1918. Ministrski svet je sklenil, da se upokoji vsi ministri, ki so že več kot eno leto na razpoloženju. Zunanji minister je po-

IZJAVA DR. MĀČKA.

Beograd, 30. septembra. Maček je vašemu dopisniku podal sledečo izjavu: Prišel sem v Beograd ne toliko radi intervencij in da se obvestim o politični situaciji marveč čisto po političnih poslih. Z Davidovičem se nisem dolgo razgovarjal radi tega, ker svra morala hiteti, ker je omoral sprejeti še veliko strank. O našem vstopu v vlado nisva dolgo govorila. Morem vam reči, da mi sedaj ne bomo napravili glede vstopa v vlado nobenega vprašanja. Ako ne bo potrebno, tudi ne bomo vstopili v vlado, zlasti ako bomo naleteli na kakre zaprake pa bodisi od katerekoli strani. V tem slučaju bom ostali v istem položaju napram vladu, v katerem smo se nahajali sedaj. Naši odnoshaji do vlade se s tem ne bodo prav nič spremenili, ker smo vedno za trijumf politike sporazuma. Tudi glede mīn portfelj ne bomo napravili nobenega vprašanja. To ni bil oficijski sestanek z Davidovičem, ampak se bo vršil še zvečer. Ni izključeno, da bodo temu sestanku prisostvovali tudi Spaho, Korošec in Nastas Petrović. Povedati bi vam mogel samo, da politika sporazuma stoji, a da se taktika samo menja napram položaju. Zelimo, da vedno se vnaprej ohramimo svoje dosedanje stališče in da je položaj v vladu osiguran. — Ta izjava Mačeka je zelo značilna in po mnenju opozicije znači popolen fiasco politike HRSS in politike

vlade. Politika sporazuma se mora izvajati z delom, ker je baš radi tega vladu prišla na krmilo. V nasprotnem slučaju pa je brezpostojno pričakovati demisije vlade v najkrajšem času. Kajti stališče HRSS je temu dokaz, zatrjujejo politični krogci.

DR. MĀČEK PRI DAVIDOVIČU.

Beograd, 30. septembra. Danes dopoldne je posetil Maček Davidoviča, s katerim se je zelo dolgo razgovarjal. Temu poseti pripisuje velik političen značaj. Po razgovoru z Davidovičem je Maček odšel v pravno ministrstvo, kjer je posetil dr. Spaho. Po končanem posetu pa je Maček odšel v hotel Petograd, kjer se je vršila neke vrste konferenca federalističnega bloka, na kateri so bili Spaho, Korošec in Maček. Na konferenci so razpravljali o ulogi federalističnega bloka v vladi.

ZASTOPNIKI HRSS V BEOGRADU.

Beograd, 30. sept. Danes zjutraj so prispeti v Beograd 4 poslanci HRSS Maček, Predavec, Košutić in Jalužetić.

ZEMLJORADNIKI PRI DAVIDOVIČU.

Beograd, 30. septembra. Danes je deputacija zemljoradnikov z Vojom Lazićem in Jovanom Popovićem posestila predsednika vlade Davidovića in mu izročila originalen tekst resolucije zemljoradnikov ter njih zahteve za dajnjo podporo v vladi.

Pritožb na raznih gospodarskih kongresih in v gospodarskem časopisu na rova reklame in sistematične pripreme javnega mnenja. V normalnih dobah se radi tega ni bilo preresnih posledic, danes pa, ko so osobito pri nas socialno in kulturno važni sloji skorajda še izločeni na tvorbi javnega mnenja, značilna »Stimmungsmacher« roditi resnejše posledice. Predvsem bi naše kmetijstvo kot glavni činitelj pridobivanja in najvažnejši izvoznik, bil v kacisti nekaj podjetij potisnjen v ozadje, kajti čeprav je izredna višina nekaterih postavk namenjena nekoliko tudi demonstrativnim namenom za konkretno pregovore, gre vsa tendenca reformirane tarife za tem, da se otežko stališče našega kmeta kot potrošnika onih industrijskih izdelkov, ki pridejo v njegov režij v prvi vrsti v poštev. Da bi praktične posledice se povajvale v zožitvi produkcije, v opuščanju intenzivne poljedelske metode, v nazadovanju izvoznega kontingenta, slabšanju trgovske ter plačilne bilance ter končno v nazadovanju dinaria, je čisto na dlanu.

Nimamo prav nobenega namena, podpreti s tem položaj SLS bodisi v Sloveniji bodisi kjerko drugje, vendar pa moramo s stališča konzumentskih krogov odobravati, ako je minister Kulovec vzel projekt nove avtonomne tarife in enkrat v podrobni pretek. Ako so naši srednji in poljedelski sloji (in teh je 80% v Sloveniji) na čem interesirani, tedaj gotovo na tem, da se radi nekaterih tovaren, ki v kreditnem oziru vise popolnoma v zraku in itak nimajo realne podlage, ne poslabša njih življenski standard in naša cenovna razina ne poskoti še višje. Industrije, namenjene predelavi onih surovin, katerih pridelamo v zadostnih množinah, se dajo lahko podpreti začasno z ažiljem in izredno s premikajočimi se kvocienti, onih pa, ki jih je vodila edino le trgovska povojsna konjunktura, ne bomo rešili s tarifi, ker so zapisane smrti tudi brez teh. V koliko pa so carinsko-zaščitne podpore potrebne prve, to naj se odloči v parlamentu, sporazumno z drugimi sloji, kompromisno, kakor je običaj v vseh kulturnih državah.

mm

K celjski zmagi.

Oni, ki so hoteli oskrniti slovenski značaj Celja, so dobili lekcijo, ki je najbrže ne bodo tako kmalu pozabili. Sa so jim nedeljske volitve pokazale, da Celje pač ni prikladen kraj za kavje kupčje z Nemci in nemškutarji. Zavedni slovenski volilci so s svojimi volilnimi kroglicami obsoledi mešetarenje za slovenski značaj Celja, v katerega se je spustile SLS in katerega so s svojo abstinenco obsoledi tudi nekateri sicer dobrí pristaši te stranke, med njimi celokupna duhovščina.

Novi občinski odbor sestavlja:

Odborniki Narodnega bloka: dr. Jurij Hrašovec, odvetnik, Gobec Dragotin, knjigovodja, Franc Leskovšek, trgovec, dr. Ernest Kalan, odvetnik, dr. Anton Božič, odvetnik, Ivan Rebek, tovarnar, dr. Rudolf Dobrovšek, odvetnik, Alojzij Gorščan, odvetnik, Ivan Prekoršek, upravitelj bolnice, Janko Lesničar, tajnik Zadr. Zvez, dr. Martin Rus, drž. pravnik, Josko Pirš, trgov. potnik, Ludvig Sellschegg, krojmojster, Ivan Pilko, sprevdnik, Drago Sirec, trgovec, Josip Matljič, gostilničar, Anton Koren, drž. redar v pok. Franc Mravljak, profesor, Štefan Ferant, urar, Albin Marčič, arhivar upr. sod. Janko Vranjek, pristav, Ivan Ravnikar, trgovec, Ivan Višag, krol. mojster, Ivan Kavš, brzjavni mojster, Franjo Strupl, trgovec. — Socialni demokrat: Franjo Koren, pekovski mojster. — Nemško-klerikalni blok: dr. Anton Ogrizek, Josip Zumer, gostilničar, Franz Rebuschegg, hotelir, Max Janič, posestnik, Avgust Šviga, mizarski mojster, dr. Andro Posavec, lekarnar in Franz Koschier, kovački mojster.

Poset čeških parlamentarcev v Beogradu.

Beograd, 30. septembra. Danes dopoldne je deputacija čehoslovaškega parlamenta s čehoslovaškimi senatorji pod vodstvom čeh. slov. ministra v Beogradu Šeba posetila predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića in se z njim dalje časa razgovarjala. Nato so si gostje ogledali dvorane in jim je bil v ministrski sobi prirejen zakus.

VAŽNA RESOLUCIJA KONGRESA ZEMLJORADNIKOV.

Beograd, 30. septembra. Sinoč je bil končan kongres zemljoradnikov, na katerem je bila sprejeta sledeča resolucija: 1. Kongres zemljoradnikov enoglasno odobrava delo glavnega odbora in zemelj. kluba. 2. Pozdravlja politiko sporazuma med Srbji in Hrvati in veruje, da so samo seljaci v stanu dosegli sporazum. 3. Zahaja obnovno odnosilje z Rusijo. 4. Zahaja zaščito osebne varnosti in imetja v južni Srbiji. 5. Da se energetično nadaljuje čiščenje nedostojnih uradnikov. 6. Cimpredžijo izvedbo agrarnega vprašanja. 7. Ukinjenje 5% davčne obremenitve. 8. Zvezno Slovenske z mormi. 9. Regulacijo rek, ki prete poplav. 10. Nabavo reparacij za zemljoradnike. 11. Uvedbo zemljorske katastra za celo kraljevino. 12. Donošenje zakona o občinah za celo zemljo; odstavitev nastavljenih komisij, knežev in predsednikov. 13. Uvedbo oblasti v srezkih volilnih samoupravah. 14. da vlada omogoči, a ne prepriči, da se čim prej sestane redna skupščina Kmetijske družbe, ki je bila sklicana že l. 1922, pa se še do danes ni vršila. Vlada je s tem, da je prepovedala skupščino, ravnila proti zakonom. Kongres zemljoradnikov energično zahteva, da se odstavi komisija družbe, ki je zakrivil velej nerednosti.

BRZOJAVKA ZAGREBSKE TRGOVSKIE KOMORE VLADI.

Beograd, 30. septembra. Trgovci Arko je v imenu trgovske komore iz Zagreba poslal Davidoviću pozdravno brzojavko, v kateri je izrazil željo hrvatskih trgovskih krogov, da bo današnja vlada, ki je pokazala zmožnost rešiti sporazum med Srbinom, razmere v Hrvatski in Slavoniji.

PEŠIĆ PRI KRALJU.

Beograd, 30. septembra. Včeraj je kralj sprejel v avdijenco načelnika generalnega štaba generala Pešića, ki je poročal kralju o stanju v vojski.

katerega so se udeležili vsi klubni razredičevci. Potem je delegacija bila ob 11. uri sprejeta pri kralju v avdijenco.

Kralj se je posebno zanimal za robine poginulih in ustreljenih češkoslovaških vojakov. Končno so gostje posetili Še Davidovića, pri katerem so se tudi zasmudili dali časa.

POČETEK KONFERENCE MED NAŠO IN MADŽARSKO DELEGACIJO.

Beograd, 30. septembra. Še madžarske delegacije g. Wodianer je srednji prispet v Beograd.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza, dne 30. septembra.

Vrednote.

Srečke 2 in pol % drž. renta za vojne skodelinar denar 112, blago 117,50, Delnice, a. Denarni zavodi. Celjska posojilnica denar 210, Ljubljanska kreditna banka denar 225, blago 240. Merkantilna banka denar 123 blago 130, L. Hrvatska štedionica denar 915, blago 918, Slavenska banka denar 100 b. Podjetja. Strojne tovarne in litarne denar 140, blago 150. Združene papirnice blago 123. Založnice ltd. 4 in pol % kom. zad. dež. banke blago 90.

Produkti.

Deske I. II. 20, 25, mm frko meja blago 700, drogovi 4 do 8 in 10 do 24 cm frko naklad. post. blago 215, statke 140 in na drobnem koncu 2 in pol do 4 cm frko naklad. post. tek. m. blago 0,50, hrastovlji frisi 5, 6, 7, 8, frko meja 2 vag. denar 1500, blago 1510, zaključ. oglje L. vilano frko meja denar 114, drva

Dr. J. Stefančič, Ljubljana:

I. Kongres pravnikov kraljevine SHS

Splošni vtiči. Pomen kongresa. Njegov statut in poslovnik. Bodoče smernice.

Z ozirom na težnje ki so jih na plemarnem zasedanju izrazili mnogočede večali manji vsi referenti in koreferenti sem imel občutek, da je organizacija preozko in preveč labilno zasnovana ter sem v prvi sekcijski — naj se mi oprosti — ta nestramnost — v svrhu pretresa s strani stalnega odbora vložil pismeno svoje odvojenje možljevje glede osnove statuta stalne t. j. nepriznano delujoče institucije kot Udrženje pravnikov. Osnova bi obstajala v glavnem;

I. Udrženje pravnikov kraljevine SHS ima sledeče načine:

1. Da goji medsebojno spoznanje, solidarnost in vzajemno pomoč med člani in pravniki sploh.

2. Da proučava vsa javna vprašanja terja o njih izraža v katerikoli obliki svoje mišljene.

3. Da proučava zakonske osnove iz vseh pravnih strok ter da izdeluje potrebne zakonske načrte (materijelno ali tudi samo formalno pravo).

4. Da se briga za socialni položaj svojih članov in pravnikov iz vseh stanov ter da goji solidarnost s sličnimi strokovnimi in stanovskimi organizacijami.

II. Organizacija udrženja obstaja iz vrhovnega predstavništva (centralni odbor), strokovnega tajništva in oblastnih sekčij.

III. Po načinu navedenem pod I. se delitve dela v udrženju vrši v komisijah in sicer:

1. Splošna komisija, ki vrši naloge splošnega značaja, navedene pod I. 2. V tej komisiji naj bodo zastopani pravniki javni delavci (nestrankarski).

2. Strokovna komisija sestavljena iz najboljših in priznanih strokovnjakov iz vseh pravnih strok, z nalogami, navedenimi pod I. 3.

3. Stanovska komisija, ki se bavi z vprašanjima, navedenimi pod I. 4. V njej naj bodo zastopani pravniki iz vseh strok in stanov.

IV. V komisijah udrženja morejo sodelovati tudi juristi, ki niso člani udrženja.

V. Da se doseže namen, se udrženje poslužuje različnim za to pripravnim sredstvom, kakor so: Kongresi, anketne, javna predavanja, brošure, strokovni listi itd.

VI. Udrženje ima svoje splošno stalno gospodarstvo.

Ta osnova je seveda mnogo obširnejša od one, ki so jo predlagali sklicatelji, ali je

Politične vesti.

= Pogajanja med našo in madžarsko delegacijo. Pogajanja med našo in madžarsko delegacijo se bodo pričela v sredo 1. oktobra ob 9. dop. v Beogradu. Naši delegatje predseduje bivši pravni minister dr. Ninko Perić.

= Izpremembe v naših inozemskih začetkih. Kakor se žue, se v ministrstvu za zunanje zadeve pripravlja nova razmetitev naših poslanikov. Izgleda, da bodo trije poslaniki razrešeni svojih dolžnosti in sicer Jovan Macković, M. Jovanović in Antonijević, prva dva zaradi svoje nesposobnosti in tretji zaradi nekih uradnih neugodnosti. Se danes je omalovaževanih pravnih, ali boste zdržali k skupnemu solidarnemu ustvarjanju, malenkostne, egoistične ozire pa bo potisnila v ozadje.

Pa če ostanemo zaenkrat tudi pri sedanjih ožjih osnovah, ni mislite na to, da bi odbor od 10 oseb mogel uspešno vršiti vse naloge in bo moral podkljuci na pomoč od obore sedanjih pravnih društev. Pomanjkljivosti organizacije so se pojavile tudi že na prvem kongresu, dasi je bilo na dnevnem redu samo pet referatov in samo iz ene stroke. Delo v sekčijah in iznešene rezolucije ne morejo biti izčrpne iz priprtega razloga, ker večina članov niti zadostno strokovno pripravljena. Tudi ni časa za podrobne razprave, ki bi se pa z večjim uspehom vrstile po strokovnjakih, specialistih v starih komisijah.

Tudi tehniku samega kongresa po sedanjem poslovniku nikakor ne odgovarja parlamentarnemu redu ali običaju. Plenarno zborovanje ne more služiti samo za to, da na prvem zasedanju posluša referate, na drugem in končnem zasedanju pa odgovori rezolucije. Tako je bilo pri zadnjem kongresu drugo zasedanje z glasovanjem — prima se končano že v približno 10 minutah, ako izvzamemo odmor pri glasovanju o odvetniškem redu, ki je trajal 20 minut, torej še enkrat toliko, kakor celo celo zasedanje. Ako je bil tak postopek iz razumljivih ozirov upravičen pri prvem kongresu, se bo moralo v bodočem plenarnem prepustiti več pravic, od katerih je najvažnejša ta, da si kot avtonomna korporacija sam doleti svoj poslovnik.

S tem bi bile podane nekatere smernice za razvoj in delo organizacije pravnikov, ki veljajo seveda le za bodočnost in niti v najmanjši meri ne morejo zatemniti veličastnega uspeha I. kongresa pravnikov. Pravniki vseh strok in stanov pa naj se zavajajo svoje poklicne dolžnosti in pristopajo v novo osnovano skupino organizacijo »Kongres pravnikov« in ji s svojim vstopom in delom priborijo v javnosti, ono avtoriteto, ki lo povoju inteligencijo sposobnosti zaslubi, da bo mogla z uspehom delovati v prid naroda in države.

Prosveta.

Redna gledališka sezona 1924/25 v Narodnem gledališču v Ljubljani začne v sredo 1. oktobra 1924 v sicer z dramsko predstavo francoske Rostandove drame »Cyrano de Bergerac« v Oton Župančičevem prevodu. Ta premijera se vrši kot izven predstava. V četrtek 2. oktobra pa je prva predstava v abonmaju v sicer opera »Carjeva nevesta« za red A. Ostale predstave se vrste po zgoraj označenem redu. Prva opera novitev je v soboto 4. oktobra v sicer Rimski-Korsakova opero »Majska noč«. Predprodaja se začne danes v torki pri dnevnem blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure popoldne.

Otvoren dramatične šole Udrženja gledaliških izvajalcev. V sredo 1. oktobra se prične pouk dramatične šole v poslopju L. drž. gimnazije (poleg Nar. doma). Vsi gojenici naj se sestanejo ob 17. uri v vestibulu. Naknadni izpit se vrši ob 18. uri istotam.

Operni libretto: Majska noč, je pravkar izšel v založbi Zvezne knjižarne in knjižarne v Ljubljani kot 16. zvezek zbirke opernih in operetnih tekstop. Opero je uglašljal odlični ruski skladatelj N. Rimski-Kor札akov, ki si je tudi sam po Golgojevi pravljici pribredil tekst. V petek, dne 3. oktobra bo v našem opernem gledališču premijera te izbrane ruske opere, katero imenujejo z bogatimi popularnosti in veseljega značaja teksta in glasbe rusko »Prôdano nevesto«. Žejli občinstva, ki bo poslušalo to opero, je založba gotovo v dobrri meri ustregla z izdajo libreta, ki bo dokaj pripomogel k boljšemu razumevanju dela. Libretto »Majska noč« se dobiva, kakor vsi ostali že izdani libreti za nizko ceno 4 Din izvod, razen pri založnici Zvezni knjižarji, tudi pri operni blagajni, pri opernih biljeterkah in v vseh knjižarnah.

Izšla je druga izdaja »Jugoslovenskog Ljubljana, ki se za ceno Din 22, naroči pri Pomorskom odboru J. M. v Ljubljani, pred Skofijo 21-l.

Reportar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Začetek ob 8. uri zvečer. 1. oktobra, sreda »Cyrano de Bergerac« Izven abonma.

3. oktobra, petek »Moč teme«. Red B. 5. oktobra, nedelja »Cyrano de Bergerac«, Izv.

6. oktobra, četrtek »Paglavka«. Red C.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer. 2. oktobra, četrtek »Carjeva nevesta«. Red A.

4. oktobra, sobota »Majska noč«. Izven. 5. oktobra, nedelja »Cavalleria rusticana« in »Vodnjak«. Izven.

7. oktobra, torka »Majska noč«. Red D.

Hotel bi še pripomniti, da eksistira lepota narave le kot naša predstava. Vsak dan vidimo ljudi, ki hodijo mimo istih naravnih lepot in katere popolnoma različno vplivajo nanje. V teh vtičih lahko vidimo skalo brezmejnih nijans, kakor strah, odvratnost, brezbriznost, veselje in navdušenje. Iz tega dejstva se lahko sklepa, da lepota resnično eksistira. Kajti mi jo vidimo in občutimo in naše duševne sposobnosti določajo način in intenzivnost našega občutka. Tako je umetnina sicer posnetek narave, toda čim več duhovnih elementov ima in jih izraža s silo občutka in plemenito formo, tem bolj se oddaljuje od splošnega razumevanja. Vsled tega tudi le oni prav razumejo njegovo delo, ki so resničnost, ona lepa, resnična in vyzvišena umetnost ničesar drugega, kakor zvesto ogledalo in merilo popolnosti človeške duše.

Max Nordan pa meni: »da le lepo posnemanje narave daje umetnini trajno vrednost.« Res je, da noben ideal izven vsega naravnega nima dolgotrajne življenske sile, toda resničnost brez ideje je resničnost brez življnosti.

Ce hočemo resno in razumno razpravljati o umetnosti in se izogniti vsem nesporazumjenjem, je treba, pred tem podat kratko psihološko razpravo. Saj ni umetnost, ona lepa, resnična in vyzvišena umetnost ničesar drugega, kakor zvesto ogledalo in merilo popolnosti človeške duše.

Gotovo je, da ni mogoče le s pomočjo abstraktne lepote narave ustvariti umetnino. Ta akt ustvarjanja omogoča le duhovni nagon, ki ga imenujem izraz človeške duše pod gotovimi pogojili.

Duša sprejme potom živčnega sistema trajni viši, ki se vsede v možgane in postane rodomen tu, kjer se vse harmonije rode in stekajo.

Ta dva pota sta vodila do sledenih rezultatov: Ce je hotel umetnik približati lastno idejo splošnosti, je moral

, Tarzanove živali“

Drug del romana o čudežnih Tarzanovih doživetjih, »Tarzan in svet« se bliža koncu. Zaključuje se burno razdobje življenga tega neobičajnega junaka in njemu dragih oseb. Potr trdega tripljenja so ga končno združila z edinim bitjem na svetu, ki ga ljubi, kakor se je sam izrazil.

Ker sta oba romana o Tarzanu vzbudila v krogih naše publike resnično zanimanje, se je nedruživo »Narodnega Dnevnika« odločilo, da sezname vse Tarzanove prijatelje z njegovim nadaljnji življienjem.

Vsled tega opozarjam, da prične v prihodnjih dneh izvajati v »Narodnem Dnevniku« tretji del Tarzanove istorije, in sicer »Tarzanove živali«.

V romanu »Tarzanove živali« skoraj presegajo sila in napetost dejanja drugi del. Gradivo je podano v tako trdni, krepki, izraziti obliki, da zasluži že zradi svoje tehnične dovršenosti pričnjanje.

Dogodki nas sprevajajo nazaj v čudežne živeče narave, kjer se nam odkrijejo sicer težko pojmljive skrivnosti. Tarzan, človek džungle, sin divje, zdravje narave, z nepokvarjenimi čustvi ni več sam. Tarzan najde prijatelje in tokat v naturi, med divjimi živalmi, ki mu pomagajo v njegovem boju zoper zlo.

Danes ne najdemo med modernim čivtom junaka, ki bi bil tako notranje čist in otroški, kakor Tarzan. In ta stran njegovega značaja pride najbolj do izraza v romanu »Tarzanove živali«.

Roman »Tarzanove živali« znači boj dobrega zoper slabo, boj divje, toda divje narave zoper vse, kar je vzbudila v človeku slabega civilizacija in pa zoper one strupene kali, ki ih je ta pokvarjena roka posejala v prirodo.

Ta čudežni, silni boj uredi Tarzan, posebljeno dobro, posebljeno moč, posebljena čista človečnost. Motiv, ki mu daje zanos in neupogljivo voljo je svetla njegova ljubezen tovariša, očetega in soprga obenem.

Ljubezen polni vse strani romana »Tarzanove živali«, ljubezen dvoje srca, ki nimata nikogar razven sebe, ki se zmirom znova očiščata v trpljenju in ki sta drug od drugega nevzdržno posvečena plamenom svojih čustev. V najhujših preskušnjah ta dva človeka ne kloneta, pač pa sta pripravljena voliti i smrt, če bi bilo treba, kot edino plačilo svoje velike zvestobe.

In k tej, iz prave nepokvarjene človeške narave izvirajoči in zavedni ljubezen se v romanu »Tarzanove živali« druži nezaveden, topo, a toliko genljivega nagnjenje divje narave, prijateljstvo živali do človeka. Žival povzroča človeku njegovo usmiljenje s prijateljstvom, divji prebivalci džungle vzljubijo svojega tovariša človeka in se pokore njegovi volji, njegovi inteligenci, da mu pomagajo v njegovem boju.

Krog teh glavnih momentov našega novega romana »Tarzanove živali« je ovito pestro, bujno dejanje, ki se v eni sami skrajno napetih linijih prelije do početka do konca. Tarzanove prednosti, fizične in psihične, kraljujejo. Tarzan se odružnika v sfero neizprosnega boja maščevanja za storjeno zlo.

V nobenem romalu ne srečate toliko presenetljivih zapletijev, toliko intenzivno podanih dogodkov, kakor v romanu »Tarzanove živali«. Nikjer ne priznaje človeška fantazija večjih zmag, ne da bi grešila proti realnosti. Vse, kar se dogaja, živi, je res, in je v naravi sami utemeljeno.

Pripravljen smo, da bodo bralci z veseljem posegli po nadaljevanju Tarzanovih doživetij! Berite nadaljevanje: »Tarzanove živali!«

Uredništvo: »Narodnega Dnevnika«.

Sokolstvo.

Sokolsko društvo na Jesenicah bo imelo v četrtek, dne 2. oktobra ob 20. uri v društveni telovadnici slavnostni občeni zbor v proslavo društvene dvajsetletnice. Častna dolžnost vsega članstva je, da se tega občnega zборa polnoštivo udeleži; člani v kroužu, članice z znakom. — Odbor.

Sokolsko gledališče v Radovljici ponovi prihodnjo nedeljo, dne 5. t. m. ob poletnih popoldne historično drama »Anzel«.

Sport.**NEDELJSKE PRVENSTVENE TEKME.**

Hermes : Maribor 2:1 (0:1).

Hermes je šele v zadnjem obupnem naškoku izigral Maribor zmago ter si prizvedel s tem prve točke. Maribor je vodil skoro do zadnjih minut pred koncem igre. V splošnem je bila teka prav zaučiva in tudi dovolj lepa. Obe stranki sta igrali zelo požrtvovalno. Hermes se ne nahaja v svoji najboljši formi medtem, ko je Maribor znatno napredoval. Sodil je dobro z Betetu.

Ilijia : Jadran 2:0 (0:0).

Za las je manjkalno in Ilijia bi se moral zadrževali z delitvijo točk. Jadran se je povzpel do naravnosti izvrstne forme, ter bil skoraj do zadnjih minut pred koncem igre.

V splošnem je bila teka prav zaučiva in tudi dovolj lepa. Obe stranki sta igrali zelo požrtvovalno. Hermes se ne nahaja v svoji najboljši formi medtem, ko je pa Maribor znatno napredoval. Sodil je dobro z Betetu.

Primorje : Celje 2:1 (2:1).

Primorje je započelo svoj start v prvenstvu I. razreda v Celju. Celje se je v svoji formi zelo povzdignilo in ne pravlahko si je Primorje izvojelo dve točki. Sodil je g. Ochs.

Stanje prvenstva I. razreda.

Ilirija	3	6	15:2
Jadran	3	4	7:5
Marib			

Dnevne vesti.

Ljubljana, 30. oktobra.

Prave perspektive.

Po pravilih društva »Narodni dom«, ki je upravljalo doslej stavbo ljubljanskega Narodnega doma bi morala postati »Slovenska Matica« lastnica te zgradbe, ko bi bil plačan dolg in bi bili amortizirani deleži društvenikov. Ta dolgoča služi kot temelj že pred par meseci pričete akcije »Slovenske Matice« skupno z »Društvom za humanistične vede in »Narodno galerijo«, da preide Narodni dom v last teh treh društev, ki se namehravajo združiti v slovensko »Akademiji znanosti in umetnosti«.

Pogajanja za izvršitev te velevažne fuzije v našem kulturnem življenju so trčila na težkoče. Ni se še doseglo sporazuma z glavnim interesentom, ljubljanskim Sokolom, ko so se oglastile že tudi ostale kulturne organizacije, ki imajo svoje prostore v Narodnem domu, v strahu, da bi morale iz svojih dosedanjih prostorov.

Naše uredništvo je prejelo v objavo protest teh organizacij, kjer ta objavlja javnosti svoje skrb in zagovor svojih interesov. Društva, posebno pevska, dvomijo, da bi naša primerne prostore drugod in bi vsaka premestitev društvenih prostorov bila združena z velikimi denarnimi žrtvami. Obenem naša stanovanjska mizerija skoro onemogoča iskanje novih prostorov in društva tudi ogrožen svoj nadaljni obstoj. V sledi tega prosijo, »da se »Narodni dom« prepusti svojemu sedanjemu namenu, dokler se stanovanjske raznинe ne izboljšajo« in so mnenja, da »naj Narodni dom sploh služi tistim namenom, katere mu je doiočil celokupni slovenski narodi. Ta memorandum so podpisala sledeča društva: Bratstvo, Ciril Metodova družba, Češka obec, Ljubljanski Zvon, Nar. soc. strok. zveza, Slavec, Sokolski Savez, Športna zveza, Zveza kulturnih društev.

Kakor smo naknadno izvedeli iz dobro poučenih krogov, podpisana društva vsa niso pravi najemniki, dočim se bo za druge poskrbelo, da dobe primerne prostore drugod, ako uspe akcija in se Narodni dom prepusti bodoči slovenski »Akademiji znanosti in umetnosti«.

Upoštevajoč neoporečljive zasluge vseh podpisanih društev, bi odkrito želeli, da ta »spore« ostane v mejah izključno društvenih interesov in se kot tak poravnava v krogu interesentov samih, brez zapostavljanja enega ali drugega. Zeleli bi, da se pri tako važnih akcijah, kot je baš pogajanje za stavbo Narodnega doma, ohrani dobra volja vseh prizadetih in da se pravim perspektivam v bodočnosti podredi končna rešitev. Z ozirom na kulturne cilje naših društev smo prepričani, da je njihova ljubezen do naroda in njihovo pojavljanje razvoja narodne kulture tako visoko, da bodo pojmljila ta naravnost zgodovinski moment, ko se Ljubljana pripravlja na ustanovitev slovenske »Akademije znanosti in umetnosti«, ene najvišjih in naipomenitnejših kulturnih instanc. Dejo naših kulturnih velikanov iz XVIII. in XIX. stoletja se obnavlja in s ponosom lahko verujemo, da bo na temeljih njihovih genijev zraslo populno svetloče vsega plemenitega, lepega in visokega v nesmrtno orientacijo vseh bodočih pokolenj. V svetu teh perspektiv se nadamo, da bo dobra volja vseh interesentov plodno in velevažnega momenta svestno rešila to zadevo.

Današnji številki priložena položnica načinjena za poravnava zaostale in tekoče naročnine. One cenene naročnike, ki so že poravnali svojo naročnino, vključno napravimo, da oddajo položnico svolum prijateljem ali znamencem, ki bi se radi naročili na list. — Uprava.

— Imenovanje v železniški službi. Za načelnika strojnega oddelka železniške direkcije v Ljubljani je imenovan g. Mihail Ogrinec, dosedenj centralni nadzornik.

— Novinarski kongres na Sušaku. Včeraj je bil otvoren na Sušaku kongres novinarjev iz celih držav. Kongresa se udeležuje okoli 100 novinarjev. Sušak je okrajen z zastavami in meščani so sprejeli gozde zelo pristrano. S kolodvora so se udeleženci odpravili v avtomobil v hotel Jadran, kjer jim je mesto priredil banket. Novinarje je na banketu pozdravil župan mesta Sušaka Juraj Kučič. Zvezci so pridelili novinarju banket zastopnikom mesta Sušaka in Hrvatskega Primorja.

— Reaktiviranje učiteljev. Te dni je bil v prosvetnem ministrstvu izdelan seznam vseh omisli učiteljev, ki so bili po starem zakonu vpočokeni. Večje število vpočokenih učiteljev bo reaktiviranih.

— Diplome v 4. urah. K včerajšnjim načinih pod tem naslovom dostavljamo, da se je g. Potocnik izkazal v našem uredništvu z uradnimi potrdili (potrdilo korporacije v Novem Sadu, Novem Vrbasu in zahvalno pismo vojvodinskih korporacij), ki dokazujejo neistinitost raznih obrekovanj, ki jih je insceniralo madžarsko časopisje. Istočasno je izšlo v »Vrbasser - Zeitung« laščavo poročilo o zaključenem tečaju gosp. Potocnika, v katerem je omenjeno, da je g. Potocnik izdal diplome po 5 tedenskem učnemu tečaju in ne v 4 urah in to v pričakovanju korporacij ob prilici zaključenja banketa, ki mu ga je priredil korporacija.

— Carinska konferenca na Rakiku. Na Rakiku se vrši dne 30. t. m. ob 6. uri popoldne v prostorju carinarnice redna carinska konferenca.

Ljubljana.

— Starinska najdba. Pri kopanju na Dunajski cesti, nasproti restavracije pri »Sestici« so našli včeraj 1.25 m pod zemljo rimski kamen z votivno kamenito napisno ploščo. Pojed te plošče je ležal velik kamen oblik sarkofaga z malo, pokrito vodoibino, v kateri se pa pri odkritju ni dalogotoviti nikaksne ostankov.

— Podružnica Udrženja vojnih invalidov v Ljubljani opozarja invalide in vojne vdove, da se takoj odda trafika v Kolodvorski ulici 18. Trafika ima precej dohodkov. Za prevzem te trafike se rablji okoli 7000 Din kapitala. Lokal je eventualno na razpolago. Reflektant se naj zglaže takoj pri podružnici udruženja vojnih invalidov v St. Petersi vojašnici med uradnimi urami od 9. do 12. ure. — Odbor.

— Tatvine. Mizariju E. Hertnerju, Resljeva 25 je bilo včeraj izpred stopnišča stanovanja ukradeno kolo znamke »Panzer«, vredno 800 dinarjev, ključavniciju Ant. Babniku pa dne 28. t. m. iz veže goštine pri »Alesu« na Ježici kolo znamke »Styria«, vredno 2500 dinarjev. — Lud. Karduš, delavcu pri Tonesu, stan v barakah Obnovne, na Martinovi c. je odnesel njegov sostanovalec, delavec Ivan Cerkvenič iz stanovanja na zidu višice hlače, vredne 150 dinarjev, nakar jo je popihal domov v Medijmarje.

— Tatvina kolesa. Mesar Lojze Brecljnik je prijavil na policiji, da mu je bilo med 26. in 27. ukradené iz nezaključenega dvorišča kola »Waffenrad«, vredno 1000 D.

— Pazite na ženske in ne samo na moškev. Angelu Mahkotu, soproga upravnika Narodnega glledališča je nakupovala v soboto na trgu vključno. V roki je imela košaro in v košari »taško« z vsebino 51 Din. — Kljub temu, da ni imela v taški mnogoči 51 tisoč dinarjev, je bila pozavala in zato je zasečila žepno tatto, ki ji je segla v košaro in izmaknila denar. Opazila je stvar v trenutku, ko je dirala tatto »taško« že v roki. Seveda je prijavila ta lep slučaj blagajnemu stražniku, ki je ugotovil, da je žepnik identična s 4 krat radi tatvine predlagano Lizo Dermeli, baje posestnikovo ženo iz Vojsnika.

— Godbeni odsek prvega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani priredil tudi letos 5. oktobra svojo vinski trgatve. Letošnja trgatve se bo od običajnih drogaletnih razlikovala v toliko, da ne bo le predpisano število funkcionarjev in narodnih nosil, ampak je svoj obisk skupino Pribičevičev pristašev, ki so se priklopili radikalnu Pašiću. Ta korak je predlagal v ekstremne stranke. Možnost sporazuma pa bila z vsakim dnem manjša; čimbolj je Pašić plaval v velikosrbskih vodah, tembolj je naraščal Radićev partikularizem. Tedaj, ob dvanajsti uri, pa se je na celo opozicionalnega gibanja postavil oni del Srbov iz predvojne Srbije, ki se je pod Ljubo Davidovićem združil v demokratski stranki in je zapisal na svoj prapor sporazum z Hrvati in Slovenci; pri tem je sicer zgubil malo skupino Pribičevičev pristašev, ki so se priklopili radikalnu Pašiću. Ta korak pa ni bil toliko posledica političnega prepričanja Pribičevičev pristašev, temveč predvsem posledica opozicije proti Radiću in njegovim stranki, ki je njihov glavni nasprotnik pri volitvah. Opozicionalni blok, podprt od Radića, je dosegel v parlamentu znatno večino, tako da Pašić s skupščino mogel več vladati in je v sledi tega hotel izsiliti volilno vlado.

— Poskrbljeno je za izborni kapljico, dobra delila, obilo grozdja in sadja. Urad za »zmerne cene« je nastavil istraževanje, tako da je zabava omogočena vsakomur. Župan bo skrbel za mir in red. Viničarke bodo postregle z vsemi, kar počeli duša in telo. Vsakdo, ki je malo dobre volje, pride na svoj račun. Prisjetek veselja bo ob 4. uri popoldne, končal bo vsak po svoli volil in mošnji. Vstopnila je 5 Din na seboj. Čisti dobike je namenjen prepotrebnim društvenim blagajnim in bolnišnicam, zato se preplača sprejemajo. K obilni udeležbi, da se društvo gnomo nekoliko podpre vladivo vabi odbor.

Šah.

Dr. Lasker v Ljubljani. Ljubljana je pokazala, da premore dobre sile na Šahovskem polju. To dokazujejo uspehi, ki so jih dosegli ljubljanski Šahisti povodom obisku svetovnega mojstra v kraljestvu 64. polj., kateri daleč nadkrijevalje uspehe, ki so jih proti mojstru dosegli ostala mesta Jugoslavije.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20. je pričel mojster borbo proti 40. našim domaćim igralcem, ki je končala še ob 4. uri zjutraj s presestljivim uspehom. Dr. Lasker je zgubil 3, remiziral 8 in dobil 29 parti. Dobil so igro gg. Ing. Viktor Zupanc, Ing. Tekavčić in B. Kozina, remiziral pa ing. Vagaj, L. Furlani, Vekoslav Valentinič, A. Jerošev, V. Iskra, K. Dernovšek, I. Jovan in I. Sever. Jury: Vladimir Vuković, mojster iz Zagreba, naš domaći mojster dr. Milan Vidmar in starosta ljubljanskih Šahistov g. Pfeffer.

Dr. Lasker igra previdno, deloma počasi za simul tanko, ko da ve, da bo treba streli marsikat trd oreh. Ne govori mnogo, komaj da pogleda svojemu nasprotniku v lice. Koncentriše se le na situacijo na deski pred seboj. Premišljava, solidna igra. Osem in polurna igra ga je očividno utrudila.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20.

je pričel mojster borbo proti 40. našim domaćim igralcem, ki je končala še ob 4. uri zjutraj s presestljivim uspehom. Dr. Lasker je zgubil 3, remiziral 8 in dobil 29 parti. Dobil so igro gg. Ing. Viktor Zupanc, Ing. Tekavčić in B. Kozina, remiziral pa ing. Vagaj, L. Furlani, Vekoslav Valentinič, A. Jerošev, V. Iskra, K. Dernovšek, I. Jovan in I. Sever. Jury: Vladimir Vuković, mojster iz Zagreba, naš domaći mojster dr. Milan Vidmar in starosta ljubljanskih Šahistov g. Pfeffer.

Dr. Lasker igra previdno, deloma počasi za simul tanko, ko da ve, da bo treba streli marsikat trd oreh. Ne govori mnogo, komaj da pogleda svojemu nasprotniku v lice. Koncentriše se le na situacijo na deski pred seboj. Premišljava, solidna igra. Osem in polurna igra ga je očividno utrudila.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20.

je pričel mojster borbo proti 40. našim domaćim igralcem, ki je končala še ob 4. uri zjutraj s presestljivim uspehom. Dr. Lasker je zgubil 3, remiziral 8 in dobil 29 parti. Dobil so igro gg. Ing. Viktor Zupanc, Ing. Tekavčić in B. Kozina, remiziral pa ing. Vagaj, L. Furlani, Vekoslav Valentinič, A. Jerošev, V. Iskra, K. Dernovšek, I. Jovan in I. Sever. Jury: Vladimir Vuković, mojster iz Zagreba, naš domaći mojster dr. Milan Vidmar in starosta ljubljanskih Šahistov g. Pfeffer.

Dr. Lasker igra previdno, deloma počasi za simul tanko, ko da ve, da bo treba streli marsikat trd oreh. Ne govori mnogo, komaj da pogleda svojemu nasprotniku v lice. Koncentriše se le na situacijo na deski pred seboj. Premišljava, solidna igra. Osem in polurna igra ga je očividno utrudila.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20.

je pričel mojster borbo proti 40. našim domaćim igralcem, ki je končala še ob 4. uri zjutraj s presestljivim uspehom. Dr. Lasker je zgubil 3, remiziral 8 in dobil 29 parti. Dobil so igro gg. Ing. Viktor Zupanc, Ing. Tekavčić in B. Kozina, remiziral pa ing. Vagaj, L. Furlani, Vekoslav Valentinič, A. Jerošev, V. Iskra, K. Dernovšek, I. Jovan in I. Sever. Jury: Vladimir Vuković, mojster iz Zagreba, naš domaći mojster dr. Milan Vidmar in starosta ljubljanskih Šahistov g. Pfeffer.

Dr. Lasker igra previdno, deloma počasi za simul tanko, ko da ve, da bo treba streli marsikat trd oreh. Ne govori mnogo, komaj da pogleda svojemu nasprotniku v lice. Koncentriše se le na situacijo na deski pred seboj. Premišljava, solidna igra. Osem in polurna igra ga je očividno utrudila.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20.

je pričel mojster borbo proti 40. našim domaćim igralcem, ki je končala še ob 4. uri zjutraj s presestljivim uspehom. Dr. Lasker je zgubil 3, remiziral 8 in dobil 29 parti. Dobil so igro gg. Ing. Viktor Zupanc, Ing. Tekavčić in B. Kozina, remiziral pa ing. Vagaj, L. Furlani, Vekoslav Valentinič, A. Jerošev, V. Iskra, K. Dernovšek, I. Jovan in I. Sever. Jury: Vladimir Vuković, mojster iz Zagreba, naš domaći mojster dr. Milan Vidmar in starosta ljubljanskih Šahistov g. Pfeffer.

Dr. Lasker igra previdno, deloma počasi za simul tanko, ko da ve, da bo treba streli marsikat trd oreh. Ne govori mnogo, komaj da pogleda svojemu nasprotniku v lice. Koncentriše se le na situacijo na deski pred seboj. Premišljava, solidna igra. Osem in polurna igra ga je očividno utrudila.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20.

je pričel mojster borbo proti 40. našim domaćim igralcem, ki je končala še ob 4. uri zjutraj s presestljivim uspehom. Dr. Lasker je zgubil 3, remiziral 8 in dobil 29 parti. Dobil so igro gg. Ing. Viktor Zupanc, Ing. Tekavčić in B. Kozina, remiziral pa ing. Vagaj, L. Furlani, Vekoslav Valentinič, A. Jerošev, V. Iskra, K. Dernovšek, I. Jovan in I. Sever. Jury: Vladimir Vuković, mojster iz Zagreba, naš domaći mojster dr. Milan Vidmar in starosta ljubljanskih Šahistov g. Pfeffer.

Dr. Lasker igra previdno, deloma počasi za simul tanko, ko da ve, da bo treba streli marsikat trd oreh. Ne govori mnogo, komaj da pogleda svojemu nasprotniku v lice. Koncentriše se le na situacijo na deski pred seboj. Premišljava, solidna igra. Osem in polurna igra ga je očividno utrudila.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20.

je pričel mojster borbo proti 40. našim domaćim igralcem, ki je končala še ob 4. uri zjutraj s presestljivim uspehom. Dr. Lasker je zgubil 3, remiziral 8 in dobil 29 parti. Dobil so igro gg. Ing. Viktor Zupanc, Ing. Tekavčić in B. Kozina, remiziral pa ing. Vagaj, L. Furlani, Vekoslav Valentinič, A. Jerošev, V. Iskra, K. Dernovšek, I. Jovan in I. Sever. Jury: Vladimir Vuković, mojster iz Zagreba, naš domaći mojster dr. Milan Vidmar in starosta ljubljanskih Šahistov g. Pfeffer.

Dr. Lasker igra previdno, deloma počasi za simul tanko, ko da ve, da bo treba streli marsikat trd oreh. Ne govori mnogo, komaj da pogleda svojemu nasprotniku v lice. Koncentriše se le na situacijo na deski pred seboj. Premišljava, solidna igra. Osem in polurna igra ga je očividno utrudila.

Natvečje zanimanje je vladalo za simul tanko, ki se je odigrala v nedeljo zvezter v verandni kavarni Europe. Točno ob pol 20.

je pričel

Dočim je govoril, je šel z Jane na rokah mimo nje.

»Kdo je ona?« je vprašala velika svečenica in pokazala na nezavestno deklico.

»Ona je moja,« je odvrnil Tarzan.

Trenutek je obstala devica mesta Opar z razprtim očmi na mestu in strmela v praznoto. Iz prsi se ji je izvil vzdeh in solze so ji zalile oči. S krikom se je zgrudila na mrzla tla, dočim je možica mož drvela rame noje za vsiljenec.

Tarzan je hitel skozi isti temni hodnik, kjer ga je La vodila prvič in kmalu izginil v prostoru, kjer je vedel, da ga ne bo nihče iskal. Ker može iz mesta Opar niso poznali tajnega hodnika, kjer je prišel, niso mislili, da je pobegnil v to stran.

Vsekakor je čul trušč v velikem poslopju; najbrže so ga iskali in gotovo odplošljijo zopet celo peto za njim. Toda če se mu je posrečilo rešiti svojo ljubico smrti, se je moral še naprej zanašati na svojo moč in prekanjenost, da jo spravi na varno.

Bil je celo trdno prepričan, da se mu to potreči. Ko je torej zlezel zopet skozi luknjo v zidu tajnega prehoda, je položil še vedno nezavestno Jane na tla in vložil kamne zopet v zid, da ne najdejo tajnega prehoda in da ostane tudi zakladnica skrita. Potem je vzel Jane v naročje in tekel skozi prva vrata zakladnice, potem skozi druga in šel zopet po dolgem, ravnem hodniku, ki je vodil k visokemu, tajnemu izhodu iz mesta.

Na vrhu skale je postal, da se ozre nazaj na mesto. Tukaj je zagledal na ravnini četo mož iz mesta Opar. Trenutek se je obotavljal. Ali bi šel dol in poskušal priti do oddaljenih skalnatih vrhov, ali pa bi počakal, da se stemni. Toda samo pogled na bledo deklico je zadostoval, da se je odločil. Tu gori je ni mogel pustiti, obenem pa je moral tudi računati z možnostjo, da mu sovražniki sledijo skozi hodnik, kjer je prišel. Če bi pa imel sovražnika za svojim hrbtom, potem bi ga gotovo ujeli, ker si z nezavestno deklico ne bi mogel utreti pota skozi njihove vrste.

Nemogoče je bilo plezati po strmem, skalnatem bregu navzdol z Jane Porter v naročju. Vsled tega se je odločil, privezati si jo z vrvjo iz trave na turbet. Tako se mu je posrečilo premagati strmino in ker je bil obrnjen od mesta stran, niso možje iz mesta Opar ničesar opazili. Saj tudi niso vedeli, da je oni, ki so ga iskali, tako blizu.

Majhen hribček ga je delil od njegovih zasleovalcev in Tarzanu se je posrečilo preteči eno miljo, predno so prišli možje iz mesta Opar izven granitne gore in spoznali bežecga.

Zagnali so divil krik in pričeli teči. Vsekakor

so upali, da bodo z deklico obremenjenega tuja kmalu dohiteli. Toda preveč so podcenjevali hitrost svoje lastne kratke krive noge.

Tarzan je tekel zmirom v istem tempu in zato je ostala razdalja med njim in njegovimi zasledovalci ista.

Od časa do časa je pogledal deklico, ki jo je nosil na rokah. Ubogi, trudni obraz le bil takoj bleščal in shujšan, da bi skoro moral dvomiti, če še živi. Če bi ne slutil slabotnega utripa njenega srca.

Tedaj je dospel do skalnatih vrhov. Zadnje milje je tekel Tarzan kakor srna, da bi imel dovolj časa za pot navzdol, predno bi splezali možje iz mesta Opar na vrh, ker bi potem lahko metali kamene za njim. Tako je bil že pol milje od vznožja, ko so divji možakarji prisopihali na vrh.

Od jeze in razočaranja so glasno kričali in bili s kiji kraj sebe. Ostali so pa na višini, ker tokrat niso hoteli nadaljevati zasledovanja preko meje svojega kraja. Morda so se spomnili svojega prejšnjega, dolgega, brezuspešnega iskanja, morda so pa sploh obupali, ko so videli, kako hitro zna teči opičji človek.

Ko je Tarzan pritekel v gozd, ki je pričenjal na vznožju gore, so se divjaki obrnili in krenili nazaj v mesto Opar.

Skozi pragozd.

V gozdu, odkoder so se videli še skalnatih vrhov, le položil Tarzan svoje breme v travo. Potem je prinesel iz bližnjega potoka vodo in omotil ženo Janin obraz in roke. To je pa ni oživel. Zaosten je vzel zopet Jane v svoje močno naročje in hitel z njo proti zapadu.

Pozno opoldne se je počasi zopet zavedla. Odprla je oči, toda ne takoj. Poprej se je še poskušala spomniti prizorov, katerih priča je bila... Oh, zdaj je spomnila oltaria strašne svečenice in spuščajočega se noža. Stresla se je, ker je mislila, da je to zdaj smrt ali pa, da ji je nož prebodel srce in da preživlja zdaj zadnje minute pred smrtnjo.

In ko je končno zbrala ves pogum in odprla oči, je pogled potrdil njen bojanjen, ker je videla, da jo nosi njen mrtvi dragi na rokah skozi zeleni raj. Če je to smrt, je mrmrala, potem sem hvaležna bogu, da sem mrtva!

»Vi govorite, Jane!« je kliknil Tarzan. »Torej ste se zopet zavedli?«

»Da, Tarzan,« je odvrnila in prvič je po več mesecih obsijal zopet smehljaj miru in sreču njen obraz.

»Hvala bogu!« se je razveselil opičji človek, ko sta baš dospela do male jase ob reki. »Bil je pa tudi že skrajni čas.«

»Kako skrajni čas? Kaj mislite s tem?«

»Bil je čas, rešiti vas smrti na oltariju, draga moja!« je odvrnil on. »Kaj se ne spominjate?«

»Rešiti me smrti?« je ostromela. »Kaj nisva oba mrtva, Tarzan moj?«

Posadil jo je v travo in s hrbotom naslonil na drevo. Na njeno vprašanje je stopil malce nazaj, da bi jo boljše videl v obraz.

»Mrival!« je ponovil in se potem zasmiral. »Vi niste mrtvi, Jane, in če se hočete vrniti v mesto Opar in vprašati tamšnje ljudi, vam bodo povedali, da pred par urami tudi jaz še nisem bil mrtev. Ne, draga moja, oba sva še živa.«

»Toda Hazel in gospod Thurian sta mi vendar povedala, da ste več milj od kopne zemlje padli v morje,« je izjavila ona, kakor bi hotela povedati, da je vendarle mrtev. »Dejala sta mi, da ste bili brez dvoma vi in da je izključeno, da bi se rešili.«

»Kako naj vas prepričam, da nisem noben duh?« je vprašal smehljaje. »Vsekakor je mene vrgel čez krov oni prijazni gospod Thurian, toda jaz nisem utonil — saj vam bom še pozneje vse povedal. Toda zdaj sem resnično tu pri vas, isti divji človek, kakoršnega ste me prej poznala, Jane Porter!«

Ona je počasi vstala in se mu približala.

»Saj še zmirom ne morem verjeti,« je mrmrala. »Vsač ni mogoče tolika sreča po vseh strašnih stvareh, ki sem jih doživel v teh groznih mesecih, odkar se je potopila Lady Alice.«

Stopila je tesno k njemu in mu rahlo in trepetajočo položila roko na ramo.

»Saj sanjam; in najbrže sem se prebudila v onem trenutku, ko sem videla strašni nož, kako se je že spuščal na moje sreča... Poljubi me, dragi, predno ugasne moj sen za zmirom.«

Tarzan si ni dal dvakrat reči. Objel je devojko in je ni poljubil enkrat, pač pa stokrat. Ona je komaj že dihal, toda ko je prenehal, je ovila svoje roke krog njegovega vrata in zopet prisnila svoje ustnice na njegove.

»Kaj je resnica ali le sanjam?« se je potem vpraševal on.

»Če nisi več živ, mož moj,« je odgovorila ona, »vsem mislila, da umrem takoj, predno se vrnete v resničnost svojih zadnjih, budnih trenutkov.«

Nekaj časa sta molčala oba in si zrla v oči, kakor bi se vedno znova hotela uveriti o čudežnu sreči, ki jima je bila dodeljena. Preteklost je bila pozabljenja z vsemi grdimi razočaranji in strahom. Na bodočnost zaenkrat nista mislila, toda se danost — ta je bila njuna, in nihče jima je ni mogel vzeliti.

Jane je prva prekinila sladki molk.

»Kam greva zdaj, ljubi moj?« je vprašala. »In kaj bodeva poteka?«

»Kam hodeš mi?« je vprašal on, »in kaj bi storil najraješ?«

(Dalej prihodnj.)

Trboveljski premog drva, koks angleški premog Šleziske brikete dobavlja Ilirija tu, Kralja Petra št. 8. Tel. 220. — Plačilo tudi na obroke.

MALI OGLASI

Zasebni uradnik

več vseh pisarniških del želi vstopiti in dobro idoče podjetje kot pisarniška moč. Ima kavije 25.000 Din. Ponudbe pod Z. R. 1925 na upravo.

Pohištvo

e po ugodni ceni na prodaj. Natančneje se pozive v Ilirske ulici št. 21, pritličje levo, Ljubljana.

Sprejme

se več boljših gospodov na dobro domačo hrano.

Naslov pove uprava Hsta.

Proda se

po ugodni ceni dinamo stroj $\frac{3}{4}$, P. H. predvojno blago, dalej 2 plietilna stroje, razne volenne plietnine, konjske odelje (koče) suknje itd. Požive se pri Franu Triplju, Moste št. 25, p. Žirovica, Gorenjska.

Elegantna spalnica,

nova, kompletna, jesenova, politrirana, se ugodno proda. Naslov pove uprava Hsta.

Lepo mebljano sobo

z posebnim vhodom če le možgoče v sredini mesta išče mlad samostojen gospod. Ponudbe na upravo Hsta pod: „Separaten vhod“.

Na prodaj

je prav izbrana harmonika firme „Lubas“. Natančneje se pozive: Pot v Rožno dolino 34, pri Štefanu, Ljubljana.

Izobražena gospodinica

z znanjem slovenskega in nemškega jezika, zelo gospodarska in ljudi otroke, išče mesto upraviteljico tajnice.

Ponudbe pod: „Vestnič“ na upravo Narod. Družavnika v Mariboru.

Učni tečaji

za izdelovanje damskih klobukov. Modni salon za damske klobuke Aleacija Vivod roj. Mozetti, Ljubljana, Pred Skočilo 21 II. sprejemne dame in gospodine v praktičen pouk v svrhu pričuvanja za lastno rabo. Samostojno izvrševanje vsakovrstnih modnih klobukov. Nadaljnja pojasnila od 10—11 ure popoldan.

Inkasant

prevzame kasirjanje časopisnih naročnic, zavarovalnih društvenih članic, trgovskih terjetev. Nudim varčno.

Cenjene ponudbe pod: „Inkasant“ na upravo Hsta.

Stanovanje

s kuhanjo in 2 malimi sobami ali 1 veliko se išče v Ljubljani ali okoli. Plača se mesečno do 1500—. K. Cenjene ponudbe na upravo Hsta pod: „Cimpree“.

Občinski tajnik

več vseh občinskih in vojaških del išče mesta. Ponudbe pod Z. R. 1925 na upravo.

Kot družabnik

vstopim v katerikoli dobro idoče podjetje s kapitalom 50.000 Din. Resne ponudbe pod Z. R. 1925 na upravo.

Iščem prijateljico

ki bi bila pripravljena delati nečlane sprehode in izlete v ljubljansko okolico ali tudi kam dalje. Gospodinčino veselje značaže in prijetje zunanjosti, naj pošljije svoje naslove na upravo Hsta najkasnejše do 1. oktobra t. l. na Široko Veselje družbar.

Naprodaj

je dobro idoča kavarna na novo renoviranu v sredini mesta Maribor, stanovanje takoj na rezpolago. Proda se radi prevezna drugega dela. Cenjene ponudbe prosim na kavarno Bristol, Maribor.

Specialist za gorske čevlje in jahalne škornje

P. LUKAS,
Ljubljana, Sv. Petra c. 7.

Najboljši uspeh imajo oglasi v Nar. Dnevniku!

Kamen

Potrebujemo večjo količino dalmatinskega kamna ali temu sličnega. Ponudbe z vzorcji poslati na Nikola Pavičević trgovcu Kralj Aleksandra ulica 1. Beograd.

P. n.
šivilje in gospodinje opazljamo, da so zopet došli

„Gritzner“
v vseh opremah za rodilsko in obrtno rabo. Istočasno vse vrste čevljarski stroji „Adler“ (Flachstief), cilinder, levoročni in kroški. Pouk v vezenu ter krpanju perila in nogavic (stofanje) brezplačno edno le pri:

JOSIP PETELINC
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi Popravila sprejemamo

Ljubljanska posojilnica
R. Z. Z. O. Z.
v novo preurejenih prostorih v Ljubljani
obrestuje vloge na hranilne knjizice in tekoči račun najugodnejše.

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjetave. Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo, proti poroštvu in proti zastavi.

TELEFON 9 TELEFON

ELITNI KINO MATICA

popolnoma renoviran in sedaj najelegantnejši v celi Jugoslaviji se svečano otvoril

2. oktobra 1924.

Vodstvo kina je zaključilo samo prvo vrstne in najnovje filmove svetovnoznanih kinoligracev. Kot novost se vpelje „Gaumont-tednik“, ki se stalno predvaja izven programa. — Prvo vrstna umetniška godba svira pri **vseh predstavah.**

Cene sedežev: Din 4, 6, 8, 10, 12, 16 in 18.
Začetek predstav ob 1/4., 5., 1/2. in 1/9. ur.